

**«ΔΙΗΜΕΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ 2014-2015»
2 - 4 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014**

Ειρήνη Χατζηλουκά-Μαυρή, ΕΔΕ

Ομάδα Εργασίας Νέας Ελληνικής Γλώσσας (Δημοτική Εκπαίδευση)

**ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ:
ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

**ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:
Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ**

Πριν από το επιμορφωτικό μέρος της Ημερίδας ...

**Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης**

08/09/2014

ΜΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ /1

A. «Έκθεση Επιστημονικής Επιτροπής (ΕΕΕ) για την Αξιολόγηση των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων (ΝΑΠ)» (28 Ιουλίου 2014)

Πρέπει να τονισθεί εξ αρχής ότι τα ΝΑΠ έχουν βελτιώσει σε αρκετά σημεία τα προηγούμενα ΑΠ. Η διαμορφωτική αξιολόγηση έχει ως σκοπό να βοηθήσει στη βελτίωση των ΝΑΠ και της παρεχόμενης στους μαθητές εκπαίδευσης (σ. 12).

B. «Ανακοίνωση Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ)» (σε σχέση με την ΕΕΕ) (31 Ιουλίου 2014)

[...] οι ομάδες εργασίας για τα Αναλυτικά Προγράμματα [...] θα υποβάλουν [...] εισηγήσεις για αλλαγές ενόψει και της έναρξης της νέας σχολικής χρονιάς [...], στη βάση των εισηγήσεων της Επιστημονικής Επιτροπής που εκπόνησε την αξιολόγηση.

ΜΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ /2

Γ. Ανακοινώσιμες πληροφορίες [ΥΠΠ / Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΔΔΕ)], με βάση την «επικαιρότητα» (Ιούλιος - Αύγουστος 2014)

- Το «Κείμενο Πολιτικής» για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας (ΥΠΠ, ημερ. 1^η Οκτωβρίου 2013) εξακολουθεί να είναι σε ισχύ. Η συνδυαστική γλωσσική διδασκαλία εξακολουθεί να αποτελεί το πλαίσιο επιμόρφωσης (και σχετικής ενημέρωσης) εκπαιδευτικών, διευθυντών/τριών και επιθεωρητών/τριών.
- Η Θεατρική Αγωγή δεν είναι μάθημα γλώσσας. Είναι παιδαγωγικό εργαλείο που μπορεί να αξιοποιείται και στο μάθημα της γλώσσας.
- Η ΔΔΕ θα συνεχίσει να ενημερώνει τους/τις εκπαιδευτικούς [στη βάση σχετικής ενημερωτικής εγκυκλίου (ημερ. 21^η Νοεμβρίου 2013)], και να τους/τις επιμορφώνει, προσδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στο επίπεδο της διδασκαλίας.

Αναφορικά με το επιμορφωτικό μέρος της Ημερίδας ...

«ΔΙΗΜΕΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ
2014-2015»

Ως
γενική εισαγωγή:

**ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ:
ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

**ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:
Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ**

Γύρω από το
ειδικό θέμα;

ΔΟΜΗ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ & ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΔΟΜΗ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΗΜΕΡΙΔΑΣ	ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
ΣΗΜΕΙΑ	ΩΡΑ
Πλαίσιο επιμόρφωσης Εισαγωγή στο ειδικό θέμα Εστίαση στο ειδικό θέμα (α)	08:30 - 10:30
ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ	10:30 - 11:00
Εστίαση στο ειδικό θέμα (β) Καταληκτική συζήτηση Συμπλήρωση Εντύπου Αξιολόγησης	11:00 - 13:00

**ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ ↔ ΔΙΑΔΡΑΣΗ, με κατεύθυνση
«ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ», για:**

- την αναγνώριση και εκτίμηση ποικίλων διδακτικών εργαλείων, που σχετίζονται με την κατανόηση κειμένων

και

- την κατανόηση και αξιοποίηση της γλωσσοδιδακτικής θεωρίας, που μπορεί να διασυνδέεται με τα εργαλεία αυτά.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

- Η επιμορφωτική αυτή δράση:
 - έχει έναν συγκεκριμένο θεματικό και γλωσσοδιδακτικό προσανατολισμό (με έμφαση στην κατανόηση κειμένων και σε σχετικά διδακτικά εργαλεία, αντίστοιχα)
 - περιορίζεται στον εν λόγω προσανατολισμό και σκόπιμα δεν «ανοίγεται» στο να καλύψει «άλλα ειδικά θέματα ή σημεία μίας συνεκτικής γλωσσικής διδασκαλίας» (π.χ., ορθογραφία)
 - «ενδιατρίβει» στην κατανόηση γραπτών κειμένων, η οποία ωστόσο εντάσσεται στο «συνεχές προφορικού-γραπτού λόγου», όπου και μπορεί να επιτευχθεί η παράλληλη όσο και ισόρροπη ανάπτυξη όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων
 - μπορεί να καλύψει ένα μόνο μέρος από το σύνολο των κειμένων και των διδακτικών εργαλείων που είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν για σκοπούς κατανόησης
 - βασίζεται, σε πολύ μεγάλο βαθμό, στη γνώση και στην εμπειρία των ίδιων των εκπαιδευτικών (γι' αυτό και πολλά από τα διδακτικά εργαλεία που περιγράφονται στη συνέχεια διασυνδέονται με ήδη γνωστούς/ές, στους/στις εκπαιδευτικούς, διδακτικούς όρους και έννοιες).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ



ΠΛΑΙΣΙΟ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
/1

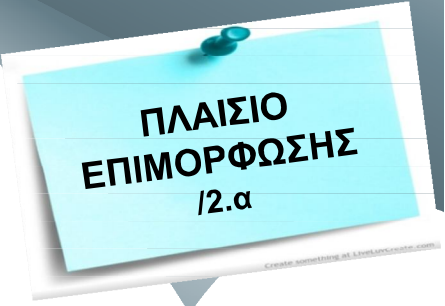
- Η επιμόρφωση του «ΔΙΗΜΕΡΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ 2014-2015» κινείται στο ίδιο πλαίσιο του «Προγράμματος Επιμόρφωσης 2013-2014», δηλαδή:
 - χωρίς θεωρητικές υπερβολές
 - με βάση τις αρχές της ισορροπίας και της σύνθεσης
 - λαμβάνοντας υπόψη το πώς οι εκπαιδευτικοί μετασχηματίζουν στις σχολικές τάξεις γλωσσοδιδασκτικές προσεγγίσεις και πρακτικές, ανάλογα με την εκάστοτε περίσταση μάθησης
 - δίνοντας ένα ευρύ φάσμα διδακτικών επιλογών
 - αποφεύγοντας τα «έτοιμα διδακτικά σχήματα»
 - με σεβασμό στο «συνεχές» της αναδιαμόρφωσης του γλωσσικού μαθήματος στην Κύπρο.

(Φάση Γ - Κεντρική Επιμόρφωση για τη Νέα Ελληνική Γλώσσα, Μάιος 2014)

- **Αναλυτικότερα/1:**

- **ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ - ΣΥΝΔΥΑΣΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ**

α) αναγνώριση και χρήση των βασικών γλωσσικών δομών (όπως είναι το αλφάβητο, η ορθογραφία, η γραμματική, οι κειμενικές συμβάσεις), β) επίγνωση των λειτουργιών των κειμενικών ειδών, με τις οποίες συναρτάται ο τρόπος δόμησής τους, γ) κατανόηση και δόμηση κειμένων (γραπτών, προφορικών, ψηφιακών, οπτικών), μέσα σε ποικίλα κοινωνικο-οικονομικά και πολιτιστικά συγκείμενα και δ) κριτική διερεύνηση και ανάλυση κειμένων



**ΠΛΑΙΣΙΟ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ**
/2.α

Ή, σχηματικά ...

Συνδυαστική γλωσσική διδασκαλία

ΠΛΑΙΣΙΟ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
I2.β

κοινωνικοκεντρικοί -
κριτικοί στόχοι

κειμενικοί στόχοι

γλωσσικοί στόχοι

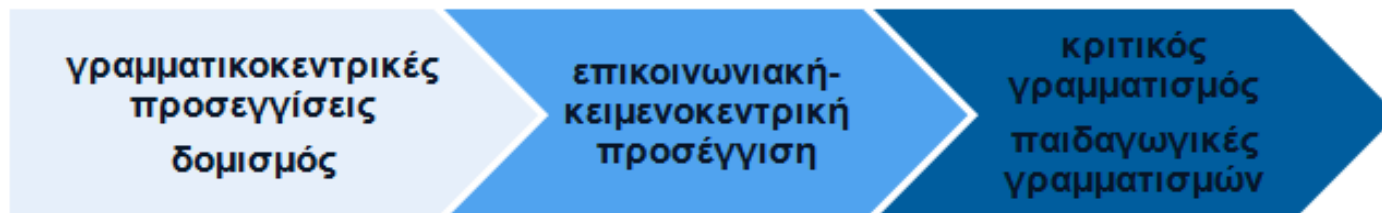
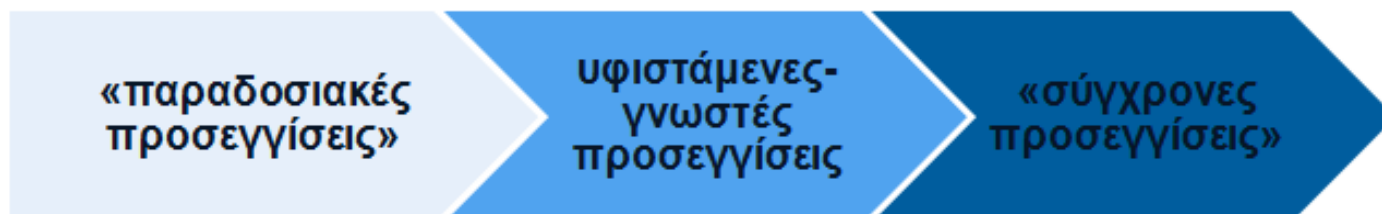
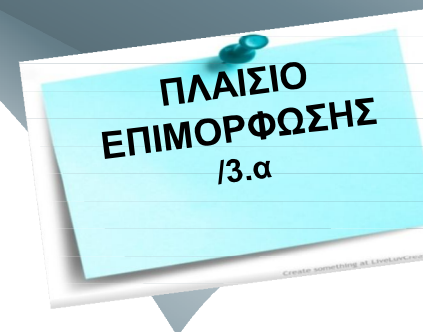
γλώσσα

κείμενο

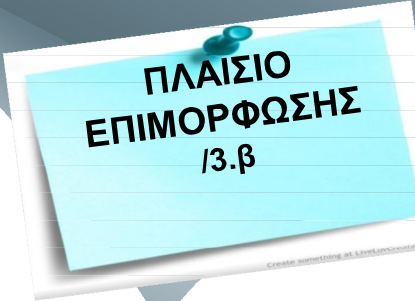
συγκείμενο

- Αναλυτικότερα/2:

- ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ - ΤΟ ΓΛΩΣΣΟΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΧΕΣ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΓΚΕΙΜΜΕΝΟ



ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ...



ΠΛΑΙΣΙΟ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ
/3.β

- Σε ποιον βαθμό γνωρίζουμε τις προσεγγίσεις αυτές, τα όρια και τις δυνατότητές τους;

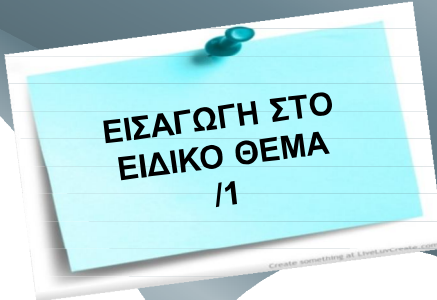
γραμματικοκεντρικές
προσεγγίσεις
δομισμός

επικοινωνιακή-
κειμενοκεντρική
προσέγγιση

κριτικός
γραμματισμός
παιδαγωγικές
γραμματισμών

- Σε ποιον βαθμό γνωρίζουμε τα όρια και τις δυνατότητες των προσεγγίσεων αυτών, αναφορικά με την κατανόηση κειμένων, λαμβάνοντας υπόψη (και) το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ



ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
/1

- Ειδικό Θέμα και ένας Λειτουργικός Ορισμός:

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ = «Παιδαγωγικά τεχνάσματα» (στρατηγικές, πρακτικές, διαμεσολαβήσεις, παρεμβάσεις ...) που ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί στοχευμένα και ευέλικτα στη διδασκαλία του/της, για να εμπλέξει ενεργά τον/τη μαθητή/τρια στη διαδικασία της δικής του/της μάθησης.

Τα διδακτικά εργαλεία για την κατανόηση κειμένων διευκολύνουν τη διαδικασία ανάπτυξης δεξιοτήτων κατανόησης ποικίλων κειμένων εκ μέρους του/της μαθητή/τριας, παρέχοντας στον/στην εκπαιδευτικό δυνατότητες επιλογής, ανα-προσαρμογής, διαφοροποιημένης αξιοποίησης και ομαδοποίησής τους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
12

- Ειδικό Θέμα και δύο λέξεις-κλειδιά:

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ : Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ

«ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ»

«ΚΕΙΜΕΝΑ»

Αποσαφήνιση όρων,
με «τρόπο/ους που να είναι διδακτικά αξιοποιήσιμος/οι»:

- Τι είναι «κείμενο»;
- Τι είναι «κείμενα»;
- Τι είναι «κατανόηση κειμένου»;
- Τι είναι «κατανόηση κειμένων»;

«ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ» είναι ...

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ

- Ειδικό Θέμα και μία ερώτηση - πρό(σ)κληση:

«Θα διάβαζες με τον ίδιο τρόπο όλα αυτά τα κείμενα;»

ή

«Θα διαβάζατε με τον ίδιο τρόπο το ίδιο κείμενο;»

Ένα ποίημα;

Ένα μαθηματικό πρόβλημα;

Μία διαφήμιση σε περιοδικό;

Μία γραφική παράσταση;

Ένα παραμύθι;

Μία ομιλία;

Ποιο ποίημα;

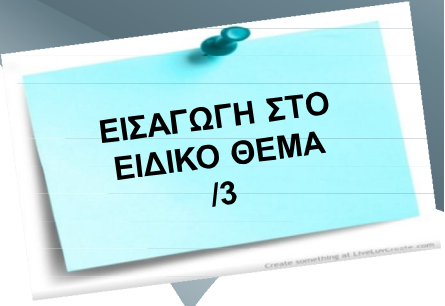
Ποιο μαθηματικό πρόβλημα;

Ποια διαφήμιση;

Ποια γραφική παράσταση;

Ποιο παραμύθι;

Ποια ομιλία;



ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
13

**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

- Μελετήστε το «Σχέδιο-Πλαίσιο Διδασκαλίας», όπως αναπτύσσεται γύρω από το κείμενο του Ευγένιου Τριβιζά «Το μηχάνημα» («Βιβλίο Μαθητή» Στ' Δημοτικού, Τεύχος Β', σ. 54-55).
- Για σκοπούς αναστοχασμού και διάδρασης, μπορείτε να προβληματιστείτε με βάση τις ακόλουθες ερωτήσεις-κλειδιά:
 1. Ποια διδακτικά εργαλεία για την κατανόηση κειμένων εντοπίζονται, με βάση το συγκεκριμένο σχέδιο-πλαίσιο διδασκαλίας; Η μαθησιακή αξία; Η δυναμική τους;

Τι έγινε;

2. Ποια διδακτικά εργαλεία για την κατανόηση κειμένων, κατά τη γνώμη σας, θα μπορούσαν εναλλακτικά-συμπληρωματικά να αξιοποιηθούν; Η μαθησιακή αξία; Η δυναμική τους;

Τι θα μπορούσε να γίνει;

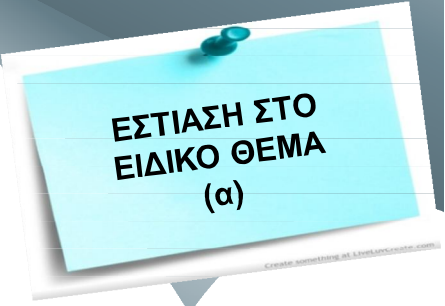
[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι έγινε; /1

- Ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης και σύνδεση με τα προηγούμενα, μέσω της συνεξέτασης (γνωστών) κειμένων
- Συζήτηση με βάση τον θεματικό προβληματισμό της ενότητας
- (Πολυδιάστατη) Πρόβλεψη
- «Πρώτη» μεγαλόφωνη ανάγνωση με στόχο (π.χ., από τον/την εκπαιδευτικό)
- «Γενική προσοχή» (εστίαση) στην «κύρια ιδέα» / στα «ουσιώδη» (ως αποτέλεσμα της «πρώτης» ανάγνωσης)
- «Επιλεκτική Προσοχή» (εστίαση) σε συγκεκριμένες/ειδικές πληροφορίες που αφορούν στη δομή του κειμένου (ως αποτέλεσμα μίας «δεύτερης» ανάγνωσης)



ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι έγινε; /2

- Σημειώσεις
- «Γραμματική της («Λογοτεχνικής) Αφήγησης» - «Story Grammar»
- Χρονική Γραμμή της (Λογοτεχνικής) Αφήγησης - «Story Line»
- «Το Βουνό της (Λογοτεχνικής) Αφήγησης» - «Story Mountain»
- Ανακάλυψη / Διερεύνηση της «γλώσσας ή της γραμματικής του κειμένου» (= λειτουργική γραμματική)
- Μετασχηματισμός των γραμματικών-γλωσσικών δομών του κειμένου, όπως:
 - «**Ζαλίζεται** παρακολουθώντας τη δαιδαλώδη διαδρομή τους. Τα καλώδια **σαλεύουν** απειλητικά. **Μοιάζουν** με φίδια.»
«**Ζαλίστηκε...**»
 - «Θα του 'κοβε τις **χοντρές, μαύρες** αρτηρίες! Θα 'σβηνε το **απαίσιο κίτρινο** μάτι!»
«Θα του 'κοβε τις αρτηρίες! Θα 'σβηνε το μάτι!»
- Εξαγωγή συμπερασμάτων μέσα από μία πολυπρισματική (γλωσσική, κειμενική, κριτική) ανάλυση και διερεύνηση του κειμένου

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι θα μπορούσε να γίνει; /1

- Καταιγισμός ιδεών - Ιδεοθύελλα
- «Μαντεύω την ιστορία...»

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

<i>(τίτλος κειμένου)</i> <u>Το μηχάνημα</u>	
<u>«Αλυσίδα ιστορίας»</u> <i>(λέξεις-φράσεις από το κείμενο, με τη σειρά που εμφανίζονται σε αυτό)</i>	<u>Μαντεύω την ιστορία...</u> <i>(«μαντεύοντας, διασυνδέονται οι λέξεις-φράσεις και δομείται το κείμενο» - ακολουθεί ανάγνωση του πρωτοτύπου, αντιπαραβολή του με τις εκδοχές που τα παιδιά δημιούργησαν και σχετική συζήτηση)</i>
<i>κτήριο με γραφεία</i>	
<i>Γιάννης ο καφετζής</i>	
<i>μηχάνημα</i>	
<i>σκεφτικός</i>	
<i>προσωπάρχης</i>	
<i>Η δουλειά θα μοιραζόταν</i>	
<i>Έσπευδαν στο μασίνι</i>	
<i>δυσφήμιση</i>	
<i>εφιάλτης</i>	
<i>τον έπνιγε το δικαιο</i>	
<i>Μεγάλη απόφαση</i>	
<i>Σάββατο</i>	
<i>μόνος</i>	

**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

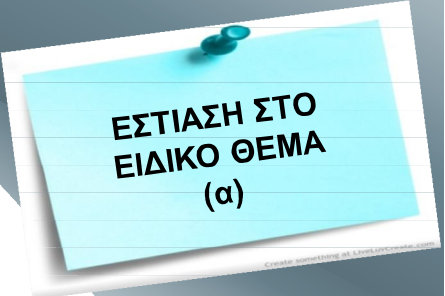
Τι θα μπορούσε να γίνει; /2

- **Διερεύνηση συγκειμένου**

Αναγνώριση της «πηγής» (του λογοτέχνη-συγγραφέα) και του κοινωνικο-οικονομικού/ πολιτισμικού συγκειμένου, εντός του οποίου το κείμενο έχει αναπτυχθεί - Διερεύνηση οπτικής/ών, με έμφαση στη λειτουργική διάσταση του κειμενικού είδους και των γλωσσικών επιλογών

- **Διερεύνηση της εκφραστικής του συγγραφέα (= λογοτεχνική γλώσσα)**

- Ύφος απλό αλλά και με γλαφυρές περιγραφές
- Γλώσσα καθημερινή με λαϊκές φράσεις (στο κατέβασμα, άτιμο πράμα) αλλά και λόγιες (έσπευδαν, άνευ προηγουμένου)
- Αφήγηση σε γ' πρόσωπο - σε χρόνο παρελθοντικό (αόριστο) - μη συμμετοχή αφηγητή στα δρώμενα
- Απουσία διαλόγου
- Εσωτερικός μονόλογος (μέσα σε εισαγωγικά οι σκέψεις και τα συναισθήματα του ήρωα).



ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι θα μπορούσε να γίνει; /3

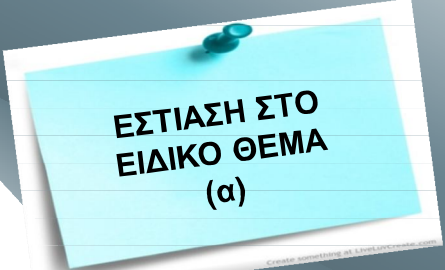
- Το κείμενο ως ανατρεπτική ιστορία

Ανάλυση και αιτιολόγηση του τέλους της ιστορίας («τραγική-μη αναμενόμενη κατάληξη, σε σχέση με τον πρωταγωνιστή»), σε συνάρτηση με την κοινωνική πραγματικότητα, για σκοπούς προβληματισμού του/της αναγνώστη/τριας

- «Μετα-κείμενα»

Δημιουργία «νέων» κειμένων μετά από ποικίλες αλλαγές στο «πρωτογενές» κείμενο...

- Ανάπτυξη παραγράφου ή ιστορίας με βάση σχεδιάγραμμα αφήγησης
- Αλλαγή στοιχείων συνέχειας της ιστορίας-ο ήρωας δεν πεθαίνει
- Αλλαγή κεντρικού προσώπου-ο ήρωάς μας δεν είναι ο καφετζής αλλά ένας υπάλληλος
- Αλλαγή προσώπου αφήγησης και οπτικής γωνίας-την ιστορία διηγείται ο καφετζής σε πρώτο πρόσωπο
- Εμπλουτισμός κειμένου με διάλογο



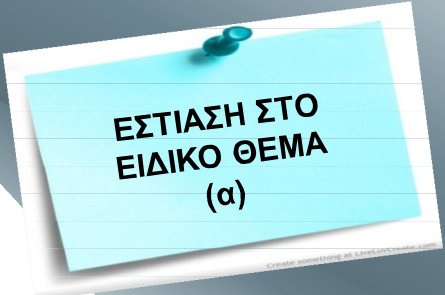
ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι θα μπορούσε να γίνει; /4

- Διερεύνηση περιστασιακού συγκειμένου (= περίπτωση επικοινωνίας)

Στη βάση της ακροστιχίδας SPEAKING (εθνογραφία της επικοινωνίας), διερευνώνται οι παράμετροι της επικοινωνιακής περίπτωσης (πού/πότε, ποιος/οι, γιατί...):



ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

Setting/Scene	το Χωροχρονικό Πλαίσιο
Participants	οι Συμμετέχοντες
Ends	οι Στόχοι/οι Επιδιιώξεις
Act sequence	οι Πράξεις Λόγου και το θέμα αναφοράς
Key	το Ύφος
Instrumentalities	τα Μέσα Επικοινωνίας, οι Γλωσσικοί και Εξωγλωσσικοί Κανόνες
Norms	οι Κοινωνικές και Πολιτισμικές Νόρμες
Genres	το Είδος Λόγου

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι θα μπορούσε να γίνει; /5

- Πολυεπίπεδες ερωτήσεις κατανόησης

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

Πώς τοποθετείται ο Τριβιζάς έναντι της
τεχνολογίας; Ποια η προσωπική σας άποψη;

Γιατί αποφασίστηκε να έρθει
το μηχάνημα στα γραφεία;

Ποια ήταν η δουλειά
του Γιάννη;.

Πληροφοριακές Ερωτήσεις (Literal Questions)

Εντοπισμός και εξαγωγή πληροφορίας

Οι μαθητές/τριες απαντούν στις ερωτήσεις, αξιοποιώντας πληροφορίες που εντοπίζονται ρητώς στο κείμενο.

Συμπερασματικές-Επαγωγικές Ερωτήσεις (Inferential Questions):

Κατανόηση και ερμηνεία κειμένου
Οι μαθητές/τριες απαντούν στις ερωτήσεις, αξιοποιώντας την προϋπάρχουσα γνώση και συσχετίζοντάς την με πληροφορίες από το κείμενο.

Αξιολογικές-Κριτικές Ερωτήσεις (Evaluative-Critical Πληροφοριακές Ερωτήσεις (Literal Questions):

Προβληματισμός και αξιολόγηση, αναφορικά με τη μορφή και το περιεχόμενο του κειμένου

Οι μαθητές/τριες απαντούν στις ερωτήσεις, αναπτύσσοντας αξιολογικές κρίσεις σε σχέση με ό,τι διαβάζουν στο κείμενο.

[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι θα μπορούσε να γίνει; /6

- **Απευθείας Ανάγνωση-Σκέψη (Directed Reading-Thinking Activity)**

Επιλεκτική ανάγνωση αποσπασμάτων, με βάση ορισμένα σημεία-κλειδιά του, όπου γίνεται «στάση» (βλ. ΣΤΟΠ) και εμβόλιμη υποβολή ερωτήσεων ανοικτού τύπου, π.χ., «*Ποια είναι η άποψή σου;*», «*Μπορείς να στηρίξεις τη γνώμη σου;* κ.ο.κ.

(ΣΤΟΠ)

Τίτλος

ΣΤΟΠ

Τοποθέτηση, εισαγωγή των χαρακτήρων, αρχικό γεγονός

ΣΤΟΠ

Αρχικές αντιδράσεις πρωταγωνιστή στο αρχικό γεγονός

ΣΤΟΠ

Προσπάθειες για να λυθεί το πρόβλημα και να επιτευχθεί ο στόχος

ΣΤΟΠ

Αποτελέσματα ή επιπτώσεις από τις προσπάθειες επίλυσης του προβλήματος

ΣΤΟΠ

Αντιδράσεις πρωταγωνιστή στα γεγονότα

(ΣΤΟΠ)

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι θα μπορούσε να γίνει; /7

- **Μεγαλόφωνη Ανάγνωση - Ερμηνεία Κειμένου**

Μεγαλόφωνη ανάγνωση κειμένου, ερωτήσεις, απαντήσεις, «νέες» ερωτήσεις στη βάση των απαντήσεων, συνοικοδόμηση του νοήματος του κειμένου, μέσα από τις οπτικές των παιδιών

- **Αναδιήγηση της αφήγησης (με στοιχεία περίληψης)**

Έναρξη

Άρχισε να αναδιηγείσαι το κείμενο.

Εστίαση

Πρόσθεσε περισσότερες λεπτομέρειες σε όσα είπε ο/η προηγούμενος/η.

Αναδρομή

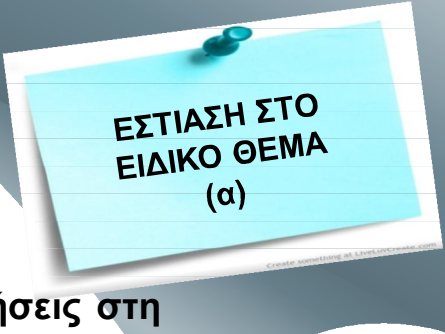
Διάλεξε ένα σημείο που ειπώθηκε ήδη και άρχισε την ιστορία από αυτό.

Περίληψη

Επανάλαβε περιληπτικά όσα ακούστηκαν μέχρι τώρα.

Επέκταση

Πρόσθεσε προσωπικά σου σχόλια, αντιδράσεις, κρίσεις για το κείμενο.



ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι θα μπορούσε να γίνει; /8

- **Οπτικές Αναπαραστάσεις (συνδέονται άμεσα με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία)**

«Σχεδιάσέ το για να το ερμηνεύσεις» (Sketch-to-stretch)

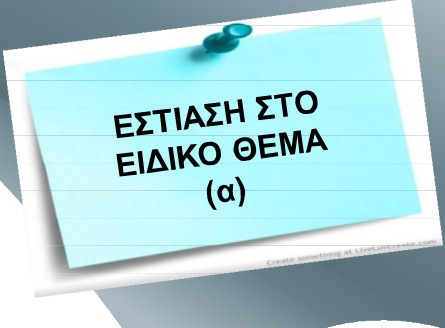
Για παράδειγμα:

Σχεδιάζονται και περιγράφονται αξιολογικά τα επεισόδια μίας ιστορίας.

Σχεδιάζεται και περιγράφεται αξιολογικά η πιο σημαντική ή ενδιαφέρουσα «στιγμή» της ιστορίας.

Σχεδιάζονται και περιγράφονται αξιολογικά τα «πορτρέτα» (= ήθος/χαρακτήρας) των ηρώων μίας ιστορίας.

[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;



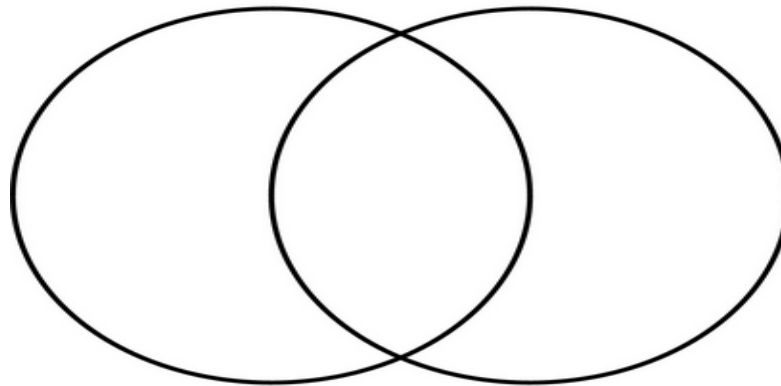
ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

Οργανωτές με βάση τη δομή και τα νοήματα μερών ή και του όλου του κειμένου (Internal Structure) /1

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

Σύγκριση

(Ομοιότητες - Διαφορές, π.χ., Μηχάνημα Vs Γιάννης)



**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

Οργανωτές με βάση τη δομή και τα νοήματα μερών ή και του όλου του κειμένου (Internal Structure) /2

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

Πρόβλημα-Λύση

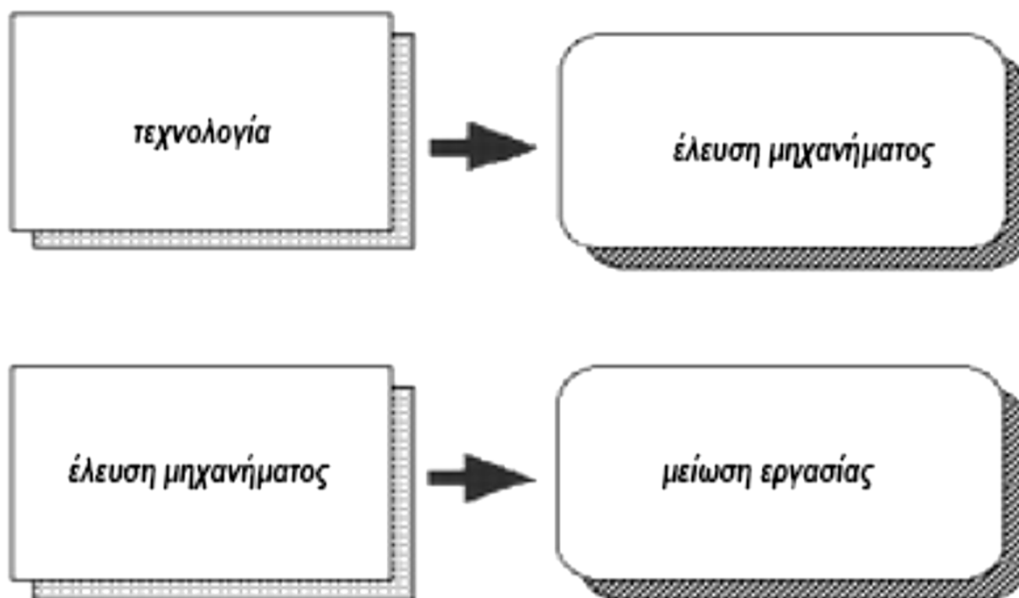


**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

Οργανωτές με βάση τη δομή και τα νοήματα μερών ή και του όλου του κειμένου (Internal Structure) /3

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(α)

Αιτία - Αποτέλεσμα



**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ - ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

Τι θα μπορούσε να γίνει; /9

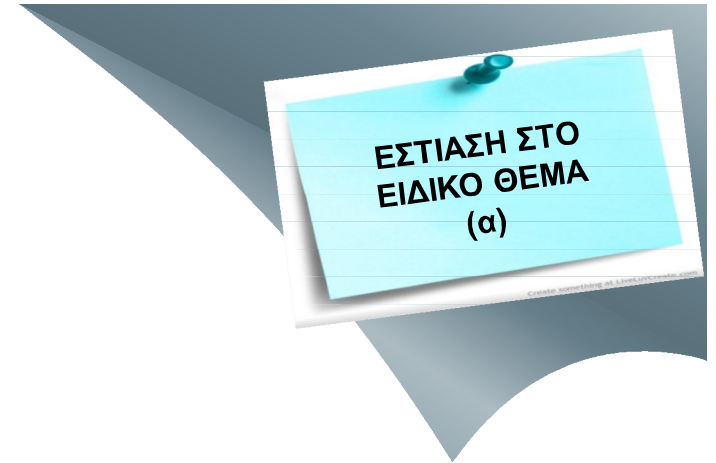
- Αξιοποίηση θεατρικών συμβάσεων

Παγωμένη εικόνα

Παρουσίαση σκέψεων και συναισθημάτων ενός ήρωα, π.χ., σε σχέση με ένα συγκεκριμένο επεισόδιο, μέσω σώματος

Διάδρομος σκέψης

Ανάληψη και υπόδυση ρόλων, με τη βοήθεια αντικειμένων, π.χ., ενδυμάτων, με βάση την ιστορία (π.χ., τα παιδιά μίας ομάδας μπορεί να επιχειρήσουν να επηρεάσουν τον προσωπάρχη, σε σχέση με την απόφαση που θα λάβει)



**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

ΔΟΜΗ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΣΗΜΕΙΑ

Πλαίσιο επιμόρφωσης
Εισαγωγή στο ειδικό θέμα
Εστίαση στο ειδικό θέμα (α)

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

Εστίαση στο ειδικό θέμα (β)
Καταληκτική συζήτηση
Συμπλήρωση Εντύπου Αξιολόγησης

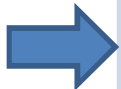
ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΩΡΑ

08:30 - 10:30

10:30 - 11:00

11:00 - 13:00



ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ: Η ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥΣ

ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ - ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ:

- Ποια διδακτικά εργαλεία μπορεί να αξιοποιηθούν για την κατανόηση των παρακάτω κειμένων; Η μαθησιακή αξία; Η δυναμική τους;

ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΤΟ
ΕΙΔΙΚΟ ΘΕΜΑ
(β)

Τι μπορεί να γίνει;



[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Τι μπορεί να γίνει;

"Δεν φτιάξαμε το ρομπότ για να αντικαταστήσει τον άνθρωπο"

Από: [Δόνα Καπαρτί](#) Ημερομηνία: Ιούλιος 04, 2014
10:36

Αποκλειστική συνέντευξη στο Sigma Live παραχώρησε μέλος της ομάδας ερευνητών στις ΗΠΑ που δημιούργησε ένα προχωρημένο ρομπότ το οποίο κατανοεί ανθρώπινες φωνητικές εντολές.

Η Δρ Ντιπέντρα Μίσα, από την ομάδα του Cornell University, απάντησε μεταξύ άλλων με ποιον τρόπο μπορεί να φανεί χρήσιμο το ρομπότ και κατά πόσο σκοπός του είναι να αντικαταστήσει το ανθρώπινο είδος.



Πώς καταφέρατε να δημιουργήσετε ένα ρομπότ που να δέχεται εντολές στην ανθρώπινη γλώσσα;

Καταρχήν δεν έχουμε πετύχει ακόμη τον στόχο μας λόγω προβλημάτων κατανόησης λέξεων και αντικειμένων από τα ρομπότ. Για παράδειγμα, αν ζητήσουμε στο ρομπότ να μας δώσει ένα ποτήρι νερό και το ποτήρι είναι άδειο, τότε μπορεί να υπάρξει δυσκολία στο να ξεχωρίσει το νερό από άλλα ροφήματα.

Επίσης, μπορεί ο άνθρωπος να ζητήσει από το ρομπότ ένα ποτήρι νερό, αλλά να εννοεί φλιτζάνι. Για τον άνθρωπο είναι πιο εύκολο να καταλάβει τη διαφορά, για τα ρομπότ όμως όχι.

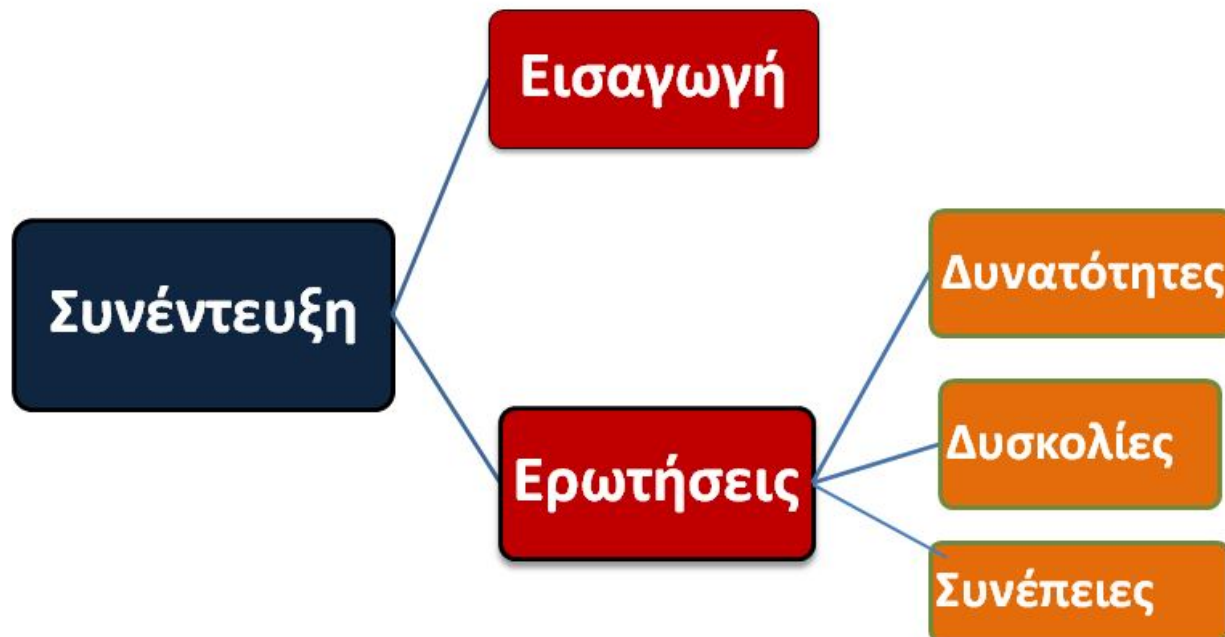
Εξάλλου, για σκοπούς έρευνας δημιουργήσαμε στο διαδίκτυο ένα προσομοιωτή (κάντε κλικ [εδώ](#)) όπου οι επισκέπτες μπορούν να ανεβάσουν δεδομένα παίζοντας ταυτόχρονα το παιχνίδι. Στη συνέχεια χρησιμοποιούμε αυτά τα δεδομένα για τους αλγόριθμούς μας. Παρόλο που τα αποτελέσματα είναι πολύ θετικά, θα χρειαστούμε ακόμη μερικά χρόνια μέχρι τα ρομπότ να μπορούν να ακολουθούν με απόλυτη ορθότητα τις διαταγές.

**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

- Οργανωτές με βάση τη δομή και τα νοήματα μερών ή και του όλου του κειμένου (Internal Structure)

Τι μπορεί να γίνει;



ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Τι μπορεί να γίνει;

- Διακειμενικές διασυνδέσεις - «Πλέγμα κειμένων»
(βλ. και «Συνεξέταση κειμένων»)

Διασύνδεση του θέματος του κειμένου συνέντευξης (δημιουργία ρομπότ για εξυπηρέτηση των ανθρώπων) με το θέμα της ανεργίας που αναδείχθηκε στο κείμενο «Το μηχάνημα» - Προβληματισμός για τη μη ύπαρξη ερωτήσεων στη συνέντευξη που να σχετίζονται με το θέμα της ανεργίας- Συσχέτιση με την οπτική του/της αρθρογράφου

	Οπτικές...			
Κείμενα	Κίνδυνοι από τη χρήση της τεχνολογίας	Οφέλη από την αξιοποίηση της τεχνολογίας	Άνθρωπος και Τεχνολογία	[...]
«Διαδικτυωθείτε αλλά μην μπλεχτείτε»				
«Δεν φτιάξαμε το ρομπότ για να αντικαταστήσει τον άνθρωπο»				
«Το μηχάνημα»				
[...]				

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Τι μπορεί να γίνει;

- Ανακάλυψη / Διερεύνηση της «γλώσσας ή της γραμματικής του κειμένου» (= λειτουργική γραμματική)

Παραδείγματα:

χρήση επίσημου ύφους για εγκυροποίηση του λόγου με:

- β' πρόσωπο πληθυντικού (όταν η δημοσιογράφος αναφέρεται στην ερευνήτρια, ενώ όταν η ερευνήτρια αναφέρεται στις εφευρέσεις χρησιμοποιεί α' πρόσωπο πληθυντικού, για να δείξει ότι πρόκειται για ομαδική δουλειά)
- αναφορά στον τίτλο της ερευνήτριας (Δρ) και στο Πανεπιστήμιο
- επιστημονικό λεξιλόγιο (π.χ., «ρομποτική», «τομέας με πολλές προκλήσεις», «τεχνητή νοημοσύνη»)
- παραλληλισμό και αντιθετική σύνδεση (για να δώσει μηνύματα αντικειμενικής γενίκευσης, ότι, δηλαδή, στην επιστήμη τίποτα δεν είναι απόλυτα καλό ή κακό («Ένα αεροσκάφος μπορεί να κατασκευαστεί για να μεταφέρει ανθρώπους, αλλά και για να ρίχνει βόμβες»))

επιλογή γλωσσικών δομών, για να υποστηριχθεί η ωφελιμότητα των ρομπότ, όπως είναι:

- το ασύνδετο σχήμα («Στόχος μας είναι να κατασκευάζουμε ρομπότ που να βοηθούν τους ανθρώπους με δουλειές του σπιτιού, όπως η μπουγάδα, το πλύσιμο των πιάτων, το μαγείρεμα, καθώς και να συντροφεύουν τον άνθρωπο με λίγη κουβεντούλα»)
- (συγκεκριμένα) επίθετα (π.χ., «ασφαλή»)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Τι μπορεί να γίνει;

- Μετασχηματισμός γραμματικών-γλωσσικών δομών του κειμένου (στο μικροεπίπεδο, π.χ., αλλαγή προσώπου των ρημάτων / στο μακροεπίπεδο, π.χ., μετατροπή της συνέντευξης σε συνεχές κείμενο) - Ανάδειξη νέων οπτικών και αξιολόγηση του αποτελέσματος (ως προς το νόημα, το ύφος...)

[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

Προχωρημένο ρομπότ... μαγειρεύει

Από: [SigmaLive](#) Ημερομηνία: Ιούνιος 23, 2014 09:11

Ερευνητές στις ΗΠΑ δημιούργησαν ένα προχωρημένο ρομπότ, που δεν χρειάζεται να προγραμματιστεί αναλυτικά εκ των προτέρων από τους ανθρώπους για να εκτελέσει διάφορες δραστηριότητες, όπως το μαγείρεμα.

Αρκεί απλώς να το καθοδηγήσει κανείς επί τόπου με φωνητικές εντολές. Αν και δεν καταλαβαίνει ακόμη όλα όσα που ακούει, πρόκειται για αξιοσημείωτο επίτευγμα στο πεδίο της λεγόμενης μηχανικής μάθησης, ανοίγοντας τον δρόμο για τη δημιουργία ρομπότ που θα είναι ικανά να επικοινωνούν με το περιβάλλον τους, χωρίς κατ'ανάγκη να διαθέτουν πλήρη προγραμματισμό.

Οι ερευνητές του Πανεπιστημίου Κορνέλ της Νέας Υόρκης, με επικεφαλής τον επίκουρο καθηγητή επιστήμης των υπολογιστών Ασουτός Σαξένα, έχουν «εκπαιδέψει» το ρομπότ τους να καταλαβαίνει οδηγίες στη φυσική γλώσσα διαφόρων ανθρώπων, να αντιλαμβάνεται τι λείπει από αυτές τις οδηγίες και να έχει την εξυπνάδα, ώστε να συμπληρώνει μόνο του τα κενά.

Για παράδειγμα, αν ζητήσει κανείς από το ρομπότ να μαγειρέψει κάτι στην κουζίνα και του εξηγήσει μερικά βήματα της διαδικασίας (π.χ., «γέμισε μια κατσαρόλα, βάλε την πάνω στο "μάτι", ζέστανε το νερό και, όταν βράσει, ρίξε μέσα τα μακαρόνια»), το ρομπότ όχι μόνο πρέπει να τα καταλάβει όλα αυτά, αλλά επιπλέον πρέπει να θυμηθεί να ανοίξει τον ηλεκτρικό διακόπτη της κουζίνας (κάτι που δεν περιλαμβανόταν ρητά στις φωνητικές οδηγίες).



[...] λαμβάνοντας υπόψη (και) το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

- **Know-Want-Learn (KWL)**

Τι μπορεί να γίνει;

Τι γνωρίζω;	Τι θέλω να μάθω;	Τι έμαθα;

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Τι μπορεί να γίνει;

- Δίκτυο συζήτησης
(βλ. και «διαλογική αντιπαράθεση» - «debate», και σχετικές παραλλαγές τους)



[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

- Σημειώσεις T
(με βάση το κείμενο / την προσωπική μου άποψη)

Τι μπορεί να γίνει;

Τα ρομπότ στη ζωή του ανθρώπου			
Υπέρ	Παραδείγματα από το κείμενο	Κατά	Παραδείγματα από το κείμενο
Η δική μου άποψη (τεκμηριώνω)			

[...] λαμβάνοντας υπόψη (και) το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Δεν είναι έντομο, είναι... ρομπότ!

Ολλανδοί επιστήμονες από το Τεχνικό Πανεπιστήμιο Ντελφτ κατασκεύασαν το μικρότερο ιπτάμενο ρομπότ-κατάσκοπο, που πετάει από μόνο του. Εξωτερικά μοιάζει με το έντομο λιβελούλη, ζυγίζει μόλις είκοσι γραμμάρια και διαθέτει πολύ δυνατή όραση.

Το μικρότερο ιπτάμενο ρομπότ, που ζυγίζει μόλις 20 γραμμάρια, κατασκεύασαν Ολλανδοί ερευνητές στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Ντελφτ. Το ρομπότ εξωτερικά θυμίζει το έντομο λιβελούλη και πετά όπως αυτό, ανοιγοκλείνοντας γρήγορα τα διπλά "φτερά" του.

Το μηχανικό έντομο-ρομπότ, λόγω του μικρού βάρους του αλλά και της τρισδιάστατης όρασης, θα μπορούσε να γίνει πολύ χρήσιμο, στο μέλλον. Το μικρό ρομπότ έχει τη δυνατότητα να πετά μόνο του και μπορεί να βιντεοσκοπεί από δύσκολες οπτικές γωνίες, που θα ήταν αδύνατο για ένα άνθρωπο να το κάνει.

Το μηχανικό έντομο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για αναζήτηση εγκλωβισμένων σε ορυχεία, να εντοπίζει μέσα σε θερμοκήπια ποιοι καρποί είναι έτοιμοι για συγκομιδή ή ακόμα και να έχει τον ρόλο της νεράιδας Τίνγκερμπελ, σε θεματικά πάρκα!



Τι μπορεί να γίνει;

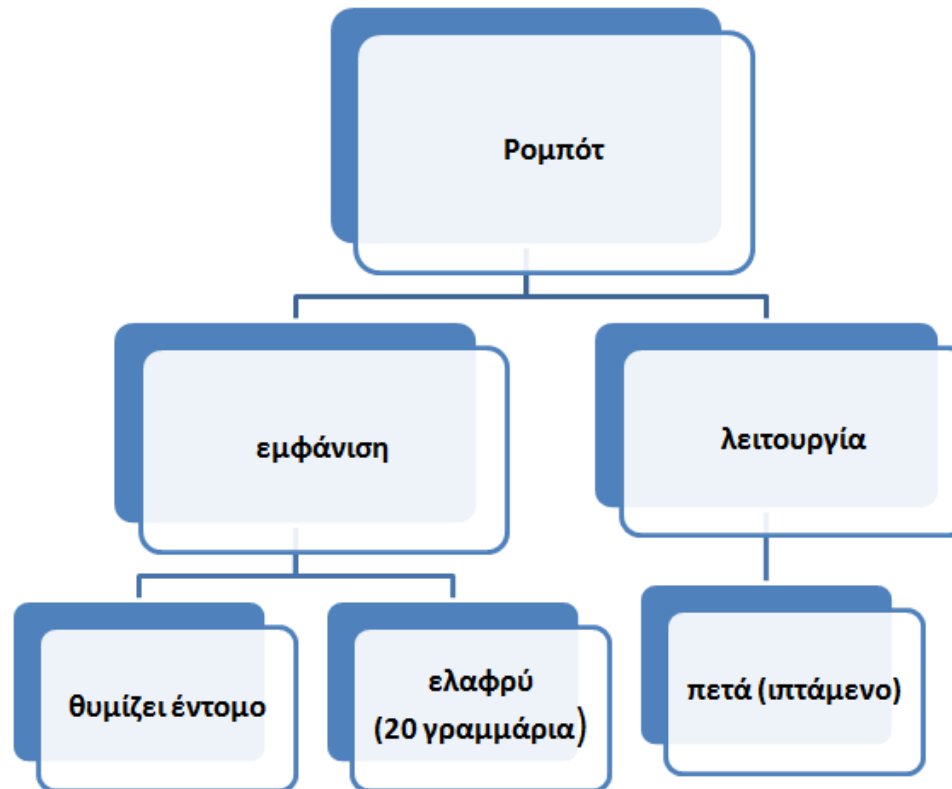
**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Τι μπορεί να γίνει;

- Οργανωτές με βάση τη δομή (και τα νοήματα) μερών του κειμένου ή και του κειμένου ως συνόλου (Internal Structure)

Περιγραφή



[...] λαμβάνοντας υπόψη (και) το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Τι μπορεί να γίνει;

- «Στρατηγική 3, 2, 1»

Μεγαλόφωνη ανάγνωση κειμένου και «εγώ σημειώνω»:

- 3** σημεία - κλειδιά που βρήκα στο κείμενο
- 2** πράγματα που είναι πολύ ενδιαφέροντα
- 1** ερώτημα που με απασχολεί ακόμη

- «Κατάλαβα - Δεν κατάλαβα»

Πρώτη ανάγνωση του κειμένου: τα παιδιά σημειώνουν σε δύο ξεχωριστές στήλες «τι κατάλαβαν» / «τι δεν κατάλαβαν»

Δεύτερη ανάγνωση του κειμένου: μεταφορά στοιχείων από τη μία στήλη στην άλλη

Συζήτηση γύρω από το «τι ακόμα δεν κατάλαβα» και επίλυση σχετικών αποριών

- «Παιχνίδια Γνώσεων», όπως:

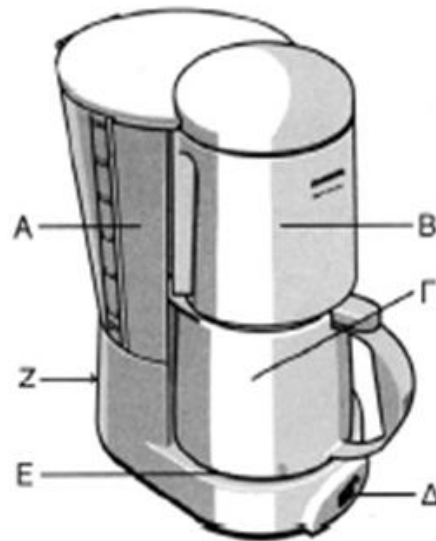
Πρώτα η απάντηση:

Επειδή η μπαταρία των ρομπότ αυτών έχει μικρή ζωή.

Μετά η ερώτηση:

Γιατί οι επιστήμονες δεν έφτιαξαν ακόμα σμήνη τέτοιων ρομπότ;

Οδηγίες χρήσης καφετιέρας



Διαβάστε προσεκτικά τις οδηγίες πριν από τη χρήση και κρατήστε τις για να τις συμβουλευέστε. Παρακαλούμε να πάρετε υπόψη σας τις οδηγίες ασφαλείας.

Περιγραφή

A. Δοχείο νερού με καπάκι. B. Θήκη φίλτρου. Γ. Κανάτα με καπάκι που επιτρέπει το πέρασμα

**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

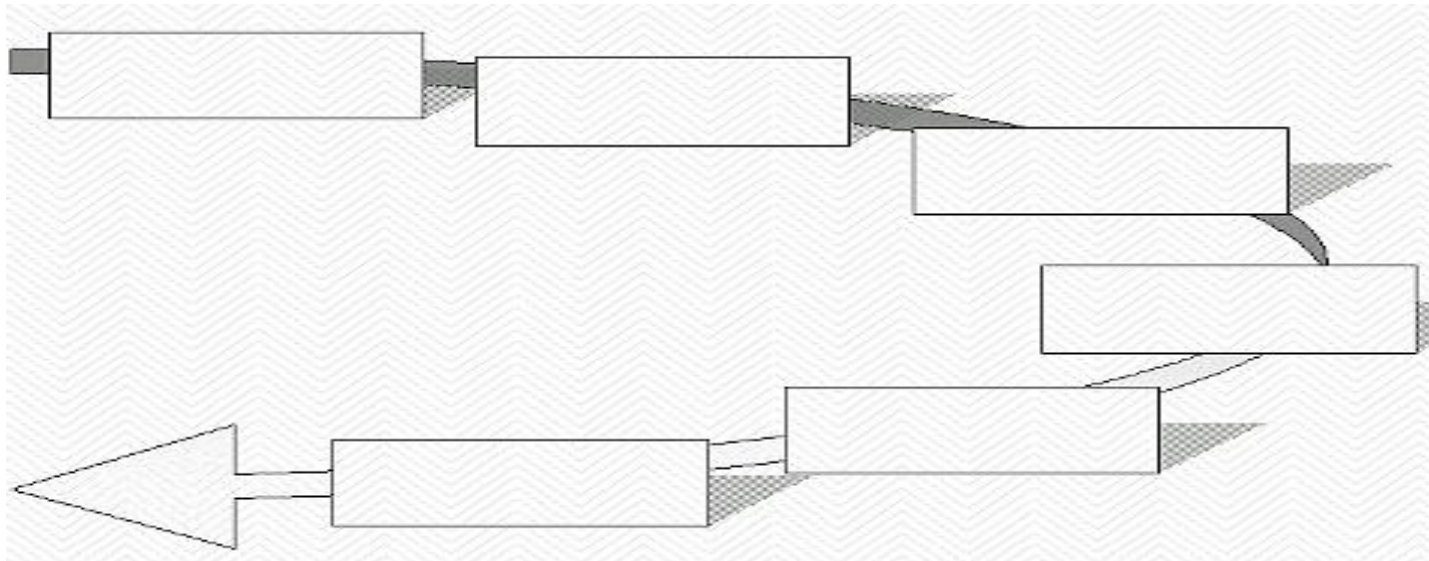
ΚΕΙΜΕΝΟ 4

Τι μπορεί να γίνει;

- Οργανωτές με βάση τη δομή (και τα νοήματα) μερών του κειμένου ή και του κειμένου ως συνόλου (Internal Structure)

Οδηγίες

(«διάγραμμα ροής ή διαδικασίας»)



**[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;**

ΚΕΙΜΕΝΟ 4

Τι μπορεί να γίνει;

- Διακειμενικές διασυνδέσεις με τρόπους όπως:

Κείμενο-εαυτός (text to self)

Διασύνδεση μέρους ή ολόκληρου του κειμένου με προσωπικές εμπειρίες των παιδιών (π.χ., με εμπειρίες που έχουν να κάνουν με οικιακές συσκευές)

Κείμενο-κείμενο/α [text to text(s)]

Διασυνδέσεις με ομόθεμο/α κείμενο/α (π.χ., ως προς τη δομή, με κείμενο/α με οδηγίες για άλλες συσκευές ή και άλλα παιχνίδια κ.ο.κ.)

Κείμενο-κόσμος (text to world)

Διασυνδέσεις «πέρα από το κείμενο», επαγωγικού τύπου (π.χ., κίνδυνοι/δυνατότητες συσκευών, προεκτάσεις σε άλλα κοινωνικο-οικονομικά, πολιτισμικά και ιστορικά συγκείμενα)

[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΚΕΙΜΕΝΟ 4

Τι μπορεί να γίνει;

- **Μονοτροπική ή Πολυτροπική «σύνθεση κειμένου»**

Μετατροπή πολυτροπικού κειμένου σε μονοτροπικό ή μετατροπή μονοτροπικού κειμένου σε πολυτροπικό και κριτική εκτίμηση του ρόλου που διαδραματίζουν οι διάφοροι σημειωτικοί τρόποι στη δόμηση του κειμένου και των νοημάτων του

Αφαίρεση ή προσθήκη σημειωτικών πόρων και σχετική αξιολογική συζήτηση

ΚΕΙΜΕΝΟ 4

- «Παιχνίδια Γνώσεων»

Για παράδειγμα, τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες και παίζουν το παιχνίδι «Ποιος θέλει να γίνει εκατομμυριούχος;», απαντώντας σε ερωτήσεις του κειμένου, με διαβαθμισμένο βαθμό δυσκολίας, όπως:

Ερώτηση

Πώς καθαρίζεται η εξωτερική επιφάνεια της καφετιέρας;

Απάντηση

- A. με χαρτομάντιλο*
- B. με υγρό πιάτων*
- Γ. με υγρό πανί*

Ή τα παιδιά χωρίζονται σε δυάδες / σε ομάδες και παίζουν το παιχνίδι «Πρώτα απάντηση και μετά ερώτηση». Όταν μία δυάδα / ομάδα δεν μπορεί να απαντήσει, δίνεται η ευκαιρία σε άλλη δυάδα / ομάδα να το πράξει.

Πρώτα η απάντηση:

Μία συσκευή, η οποία φτιάχνει καφέ.

Μετά η ερώτηση:

Τι είδους συσκευή είναι αυτή στο κείμενο;

Ή τα παιδιά χωρίζονται σε δυάδες / σε ομάδες και παίζουν παιχνίδια, όπως: «Σωστό - Λάθος», «Αντιστοιχίζω...», «Διαλέγω το σωστό», «Συμπληρώνω...», «Σειροθετώ προτάσεις με χρονική σειρά», «Σειροθετώ προτάσεις με λογική σειρά» κ.ο.κ.

Τι μπορεί να γίνει;

ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΥΚΤΙΟ

Το διαδίκτυο είναι ένα εξαιρετικό μέσο για την αναζήτηση πληροφοριών, για την ανακάλυψη νέων πραγμάτων, για διασκέδαση και επικοινωνία με τους φίλους σου. Αλλά όπως και στον πραγματικό κόσμο, μπορεί να είναι και ένα επικίνδυνο μέρος!

Παρακάτω δίνονται κάποιες πληροφορίες για να είσαι πάντα ασφαλής κατά την πλοήγησή σου:

Σκέψου προσεκτικά τι θα γράψεις στο διαδίκτυο, αφού μπορεί να το διαβάσει κάποιος και μετά από 10 χρόνια!

Ποτέ μη δίνεις το όνομά σου ή τον κωδικό σου σε κανένα!

Ποτέ μη δίνεις προσωπικές πληροφορίες (διεύθυνση, τηλέφωνο, όνομα σχολείου, αθλητικό σωματείο).

Μη συνομιλείς με αγνώστους και ποτέ μην κανονίζεις συνάντηση με κάποιον που δε γνωρίζεις!

Να είσαι ευγενικός και να φέρεις στους άλλους όπως θα ήθελες να σου φέρονται και εκείνοι!

Οι ιοί των υπολογιστών μπορούν να μεταδοθούν διαδικτυακά τόσο εύκολα όσο και στον πραγματικό κόσμο! Να χρησιμοποιείς πάντα τοίχο ασφαλείας (firewall) και ενημερωμένο αντιβιρικό πρόγραμμα (anti-virus).

Αν κάποιος σε απειλεί διαδικτυακά, ενημέρωσε αμέσως τους γονείς και τους δασκάλους σου!



Τι μπορεί να γίνει;

Διαδικτυωθείτε, αλλά μην μπλεχτείτε...

Μοιράζομαι τις εμπειρίες μου στο διαδίκτυο με τους γονείς ή τους δασκάλους μου, ιδίως όταν νιώθω άβολα με κάτι!

Θυμούνται πάντα ότι οι κανόνες καλής συμπεριφοράς ισχύουν και στο διαδίκτυο!



- 1 Το διαδίκτυο είναι μια πολύ καλή πηγή πληροφοριών, αλλά δεα δημοσιεύονται ε' αυτό δεν είναι πάντοτε ορθά. Πρέπει πάντα να διασταυρώνουμε τις πληροφορίες που παίρνουμε από αυτό.
- 2 Προέκομει όταν δημοσιοποιήσεις ή μοιράζεσαι με άλλους προσωπικές πληροφορίες. Δε χωρίζουμε πώε μπορούν να χρησιμοποιηθούν από επιτηθέιους.
- 3 Απορρίπτουμε μηνύματα και αρχεία από αγνώστους και δεν αποθηκεύουμε ηλεκτρονικές διευθύνσεις ατόμων που δε χωρίζουμε.
- 4 Δε διευθετούμε ποτέ συνάντηση με άγνωστα άτομα. Αν μας ζητήσει κάποιος άγνωστος να τον συναντήσουμε, αναφέρουμε το γεγονός αυτό στους γονείς μας ή σε κάποιο ενήλικα.

Αν υποστηρίξετε παράνομη συμπεριφορά στο διαδίκτυο επικοινωνήστε με τη Γραμμή Καταγγελιών Hotline στο τηλέφωνο 22674747 ή επισκεφτείτε τη σελίδα <http://www.cybernetics.info>

[...] λαμβάνοντας υπόψη (και) το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΚΕΙΜΕΝΟ 5

Τι μπορεί να γίνει;

- Προβλέψεις με βάση την προεπισκόπηση σημειωτικών πόρων
 - Απομόνωση του «γλωσσικού μέρους» και εστίαση, π.χ., σε μία εικόνα του κειμένου
 - Προβλέψεις για το περιεχόμενο, το κειμενικό είδος, την περίσταση επικοινωνίας, τη γλώσσα, το ύφος, την οπτική του κειμένου
 - Σταδιακή προσθήκη «σημείων» του κειμένου, π.χ., μίας άλλης εικόνας
 - Αναθεώρηση αρχικών προβλέψεων
 - Αποκάλυψη του κειμένου και όλων των σημειωτικών πόρων που το συνθέτουν
 - Επαλήθευση ή διάψευση των προβλέψεων για το γενικό νόημα ή και τα επιμέρους νοήματα του κειμένου

[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;

ΚΕΙΜΕΝΟ 5

Τι μπορεί να γίνει;

- Κριτική ανάλυση πολυτροπικού κειμένου /
- Αντιπαραβολή πολυτροπικών κειμένων

Αναγνώριση των σημειωτικών τρόπων των κειμένων (π.χ. χρώμα, γραμματοσειρά, γραφισμός) και κριτική αποτίμηση του ρόλου που διαδραματίζουν στη δόμηση νοημάτων και της οπτικής που μπορεί να εκφράζουν

π.χ., εντοπισμός στερεοτύπων φύλου
αγόρι = γαλάζιο Vs κορίτσι= ροζ

- Μετασχηματισμός κειμένων μέσω της αλλαγής σημειωτικών πόρων, με «κριτική πρόθεση» και για σκοπούς παρέμβασης, μέσα από συγκεκριμένη κριτική στάση έναντι σε αυτά (στα νοήματα και τις οπτικές τους)

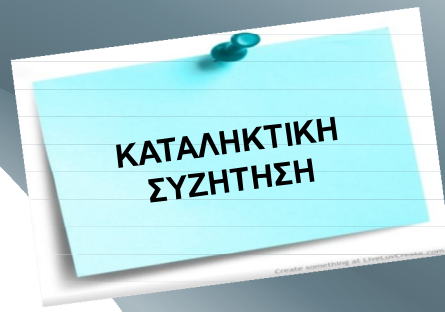
π.χ., αλλαγή των χρωμάτων, για ανατροπή στερεοτύπων φύλου

[...] λαμβάνοντας υπόψη (και)
το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] κάθε κειμένου;



**Πού μπορούμε να καταλήξουμε;
Τι είναι «χρήσιμο» να συνοψίσουμε;**

«ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ» Σύνοψη σημείων

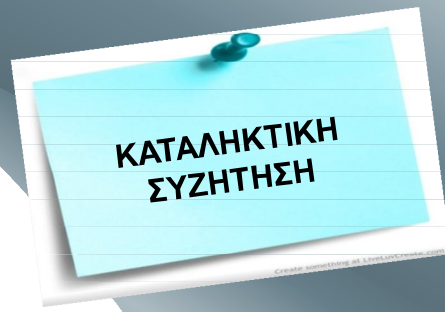


ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ

A. Για «Κείμενα» /1

- «Κείμενο» είναι το μέσο, με το οποίο μπορούν να κοινοποιηθούν ιδέες, εμπειρίες, απόψεις και πληροφορίες.
- Είναι, επίσης, πλαισιωμένη μονάδα λόγου που μεταφέρει νοήματα, μέσω ποικίλων σημειωτικών πόρων (όπως εικόνα, χρώμα, γραφισμός κ.ο.κ.).
- Η γλώσσα αποτελεί τον βασικότερο από τους σημειωτικούς τρόπους δόμησης ενός κειμένου, της οπτικής και των νοημάτων του.
- Το περιεχόμενο, η δομή, η γλώσσα [...] ενός κειμένου είναι διδακτικές παράμετροι που συναρτώνται με την κατανόησή του και πρέπει να προσεγγίζονται κατάλληλα και επιλεκτικά, όχι τυχαία, για σκοπούς διευκόλυνσης της μαθησιακής διαδικασίας.
- Το κείμενο μπορεί να αποτελεί αντικείμενο κριτικής διερεύνησης και ανάλυσης στη σχολική τάξη.

«ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ» Σύνοψη σημείων

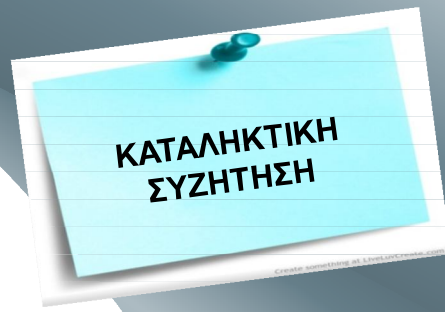


ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ

A. Για «Κείμενα» /2

- «Κείμενα» είναι ό,τι «κείμενο», με σκόπιμη δήλωση, μέσω της χρήσης του πληθυντικού αριθμού, της ποικιλίας κειμένων που υπάρχει.
- Τα ποικίλα αυτά κείμενα μπορεί να διαφοροποιούνται μεταξύ τους ως προς το περιεχόμενο, τη δομή, τη γλώσσα [...] και, κατ' επέκταση, ως προς τα νοήματα και τις οπτικές που προβάλλουν.
- Μπορεί να είναι μονοτροπικά ή πολυτροπικά.
- Όπως λειτουργούν σε αυθεντικά συγκεκριμένα, πραγματώνονται ως κειμενικά είδη.
- Έτσι είναι «υβριδικά», αφού δεν είναι δυνατόν να είναι αμιγώς, π.χ., αφηγηματικά, περιγραφικά, διαδικαστικά, επιχειρηματολογικά κ.ο.κ.
- Έχουν κοινωνικό χαρακτήρα και πλαισίωση και κατανοούνται, αλλά και αξιολογούνται, σύμφωνα με το συγκεκριμένο όπου αναπτύσσονται. Η κατανόησή τους συμβάλλει στη διαμόρφωση κριτικής στάσης έναντί τους.
- Οι συμβάσεις των κειμενικών ειδών ενέχουν δυναμική. Υπάρχουν ορισμένες σταθερές κειμενικές συμβάσεις, που, όμως, δεν ισχύουν πάντα.
- Δύο μεγάλες διακριτές κατηγορίες των κειμένων είναι: α) τα λογοτεχνικά κείμενα και β) τα μη λογοτεχνικά κείμενα.
- Η συνεξέταση κειμένων έχει πρόσθετη μαθησιακή αξία.

«ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ» Σύνοψη σημείων

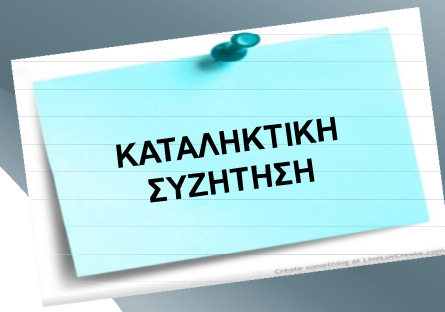


ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ

B. Για «Κατανόηση κειμένων»

- «Κατανόηση κειμένου» είναι ένα σύνολο πλαισιωμένων νοητικών διεργασιών. Αναλυτικότερα, η «κατανόηση κειμένου» είναι:
 - μία σύνθετη γνωστική διαδικασία που περιλαμβάνει αποκωδικοποίηση λέξεων, σημασιολογική προσέγγιση λέξεων, σύμφωνα με το κείμενο και το συγκείμενο όπου αυτό αναπτύσσεται, καθώς και ενεργοποίηση προηγούμενων γνώσεων.
 - μία διαδραστική διαδικασία, στην οποία συμμετέχουν το κείμενο, ο/η συγγραφέας και ο/η αναγνώστης/τρια.
 - μία περιστασιακή - συγκεκριμένη διαδικασία, γι' αυτό και συνιστά κοινωνική πρακτική.
- «Κατανόηση κειμένων» είναι ό,τι «κατανόηση κειμένου» με πολλαπλές δυνατότητες διακειμενικών διασυνδέσεων, σε διάφορα επίπεδα (περιεχομένου, δομής, γλώσσας [...]).
- Η «κατανόηση κειμένων» ως μαθησιακή διαδικασία που ανταποκρίνεται επαρκώς στις επιδιώξεις και απαιτήσεις της συνδυαστικής γλωσσικής διδασκαλίας, περιλαμβάνει συγκεκριμένους γλωσσικούς, κειμενικούς και κοινωνιοκεντρικούς-κριτικούς στόχους.

«ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ»
Σύνοψη σημείων



ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Γ. Για «Διδακτικά εργαλεία κατανόησης κειμένου/ων»

- Τα διδακτικά εργαλεία για την κατανόηση κειμένων οφείλουν να αξιοποιούν, επιλεκτικά και στοχευμένα, τις δυνατότητες ποικίλων γλωσσοδιδακτικών προσεγγίσεων («παραδοσιακών» και «σύγχρονων»).
- Η συγκεκριμένη παραδοχή διασφαλίζει τη συνέχεια, τη σύνθεση και τον συνδυασμό γλωσσοδιδακτικών προσεγγίσεων και τις εξισορροπεί μεταξύ τους τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά (και αντίστροφα).
- Κατά την επιλογή και την αξιοποίηση των διδακτικών εργαλείων, πριν, κατά και μετά την ανάγνωση, λαμβάνονται υπόψη, διάφορες παράμετροι, όπως είναι το περιεχόμενο, η δομή και η γλώσσα των ποικίλων κειμένων (ή κειμενικών ειδών).



«ΔΕΝ ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΙ ΟΛΑ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΡΟΠΟ!»

ΩΣ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ /1

- Η αναγνώριση και εκτίμηση ποικίλων διδακτικών εργαλείων, που σχετίζονται με την κατανόηση κειμένων, είναι κομβικής σημασίας.
- Η κατανόηση και αξιοποίηση, στη σχολική τάξη, της γλωσσοδιδακτικής θεωρίας που διασυνδέεται με τα εργαλεία αυτά είναι, επίσης, σημαντική.
- Οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να αναπτύξουν, να εμπλουτίσουν και να διευρύνουν περαιτέρω τις διδακτικές δεξιότητές τους προς την κατεύθυνση αυτή. Το ίδιο ισχύει για τις αντίστοιχες δεξιότητες των μαθητών/τριών.

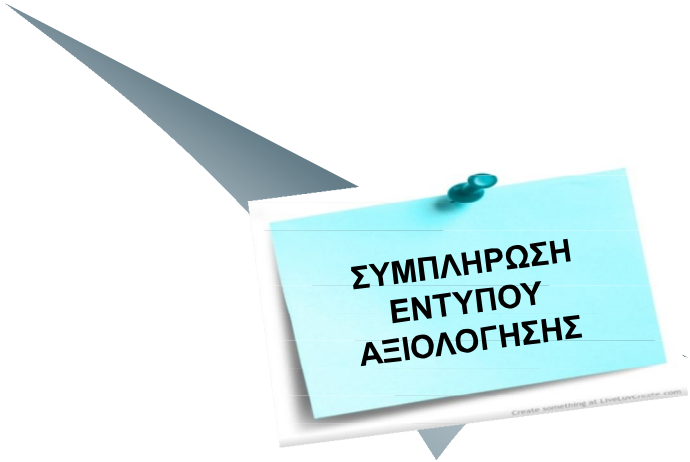


ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΩΣ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΑ /2



ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ



**ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ
ΕΝΤΥΠΟΥ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ
ΚΑΙ
ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ!**

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2010). *Πρόγραμμα Σπουδών Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Λευκωσία: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου-Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων.

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2013α). *Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας στο Δημόσιο Σχολείο (Κείμενο Πολιτικής)*. Ανακτήθηκε στις 28 Αυγούστου 2014 από: http://www.moec.gov.cy/anakoynoseis/2013/pdf/2013_10_01_didaskalia_neas_ellinikis_glossas_sto_dimosio_scholeio.pdf

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (2013β). *Ενημέρωση για τη Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Ανακτήθηκε στις 28 Αυγούστου 2014 από: <http://egkyklioι.moec.gov.cy/Data/dde3962a.pdf>.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Anderson, J., Purcell-Gates, V., Gagne, M., & Jang, K. (2009). *Implementing an intergenerational literacy program with authentic literacy instruction: Challenges, responses and results*. Vancouver, BC: University of British Columbia.
- Baynham, M. (2002). *Πρακτικές Γραμματισμού* (μτφρ. Μ. Αραποπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Duke, N. K., & Pearson, P. D. (2002). Effective practices for developing reading comprehension. *What research has to say about reading instruction*, 3, 205-242.
- Errington, E. (2005). *Creating learning scenarios*. Palmerston North, New Zealand: Cool Books.
- Freebody, P. (2007). Literacy education in school: Research perspectives from the past, for the future. Australian Council for Educational Research.
- Gove, M., Vacca, J. A. L., Vacca, R. T., Burkey, L. C., Lenhart, L. A., & McKeon, C. A. (2011). *Reading and Learning to Read*. Pearson.
- Kucer, S. B. (2009). *Dimensions of literacy: A conceptual base for teaching reading and writing in school settings*. Routledge.
- Kucer, S. B., & Silva, C. (2012). *Teaching the dimensions of literacy*. Routledge.
- Luke, A. (2011). Regrounding critical literacy: Representation, facts and reality. In M. Hawkins (Ed.), *Key perspectives on languages and literacies*. New York: Routledge.
- McNamara, D.S. (Ed.). (2012). *Reading comprehension strategies: Theories, interventions, and technologies*. Psychology Press.
- Nation, K., & Angell, P. (2006). Learning to read and learning to comprehend. *London Review of Education*, 4(1), 77-87.
- Vacca, J. A. L., Vacca, R. T., Mraz, M. E. (2013). *Content Area Reading: Literacy and Learning Across the Curriculum* (11th Edition). Pearson.
- Williamson M. G., & Clevenger-Bright, M. (2008). Rethinking teacher capacity. In M. Cochran-Smith, S. Feiman-Nemser, & D. J. McIntyre (Eds.), *Handbook of research on teacher education: Enduring questions in changing contexts*, pp. 134–156. New York: Routledge.
- Wilson, S.M., & Peterson, P. (2006). Theories of learning and teaching: What do they mean for educators. *Report for National Education Association*. Washington, DC.